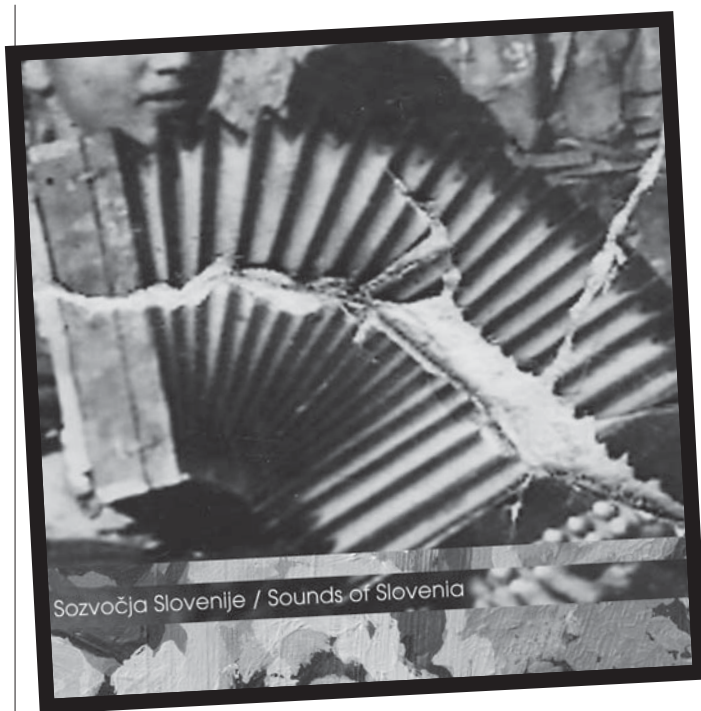

Sozvočja Slovenije

Na glasbene police je leta 2011 prišla nova zgoščenka **Sozvočja Slovenije**. Gre za projekt, ki je imel od samega začetka jasen cilj – dokumentirati podobo ljudske glasbe Slovencev, ki živi danes, izdati zgoščenko in pripraviti sklepno prireditev z vsemi nastopajočimi.

Pobudnik in idejni vodja projekta je Janez Dovč, harmonikar, skladatelj, eden vodilnih etno glasbenikov na Slovenskem in umetniški vodja založbe *Celinka*. Ideja o nastanku projekta se je porodila avtorju pred časom v Šanghaju, med srečanjem vrhunskega kitajskega glasbenika Liu Xinga, ki mu je z žarom razlagal, kako snema kitajsko tradicionalno glasbo in ga z žalostjo opozarjal, kako s hrupom civilizacije njen odmev hitro izginja. To je dalo misliti Janezu Dovču, zakaj se tega ne bi lotil tudi sam. Ker se je z ljudsko glasbo kot glasbenik srečal le pri *Folklorni skupini Tineta Rožanca* v Ljubljani in ker tovrstnega terena ni poznal, je k sodelovanju povabil Jasno Vidakovič, muzikologinjo in dolgoletno urednico za ljudsko glasbo na *Radiu Slovenija*, ter fotografinjo Ano T. Kus. Tričlanska ekipa, v kateri je Janez Dovč skrbel za terensko snemanje, Jasna Vidakovič za izbor pevcev in godcev, Ana T. Kus pa za fotografiranje in video posnetke, je sistematično terensko delo za zgoščenko opravila od decembra 2010 do marca 2011. Ker je bilo vodilo terenskega snemanja zvočno zapisati pesmi in viže za zgoščen-

ko in ne popisati kar največ gradiva, ki ga skupine in posamezniki premorejo (poleg pesmi in viž še pogovor o skupini, kraju, šegah in navadah koledarskega in letnega cikla njihovega ob-

močja, načinu petja in igranja ...), kar navadno počnemo tisti, ki pevce in godce obiščemo za pripravo radijskih oddaj in za radijski arhiv, jim je to uspelo izvesti v tako kratkem času. V štirih mesecih so prevozili več kot tri tisoč kilometrov in zaobjeli celotno slovensko etnično ozemlje; osrednjo Slovenijo, Primorsko, Istro, Notranjsko, Dolenjsko, Gorenjsko, Štajersko, Belo krajino, Koroško, Prekmurje, Porabje, Rezijo, Beneško Slovenijo in avstrijsko Koroško. Jasna Vidakovič, ki je pripravila izbor skupin, je izbrala izvajalce. Ti so na posameznem območju na področju ljudske glasbe najbolj prepoznavni. Gre za preplet posameznikov in skupin, starejših in mlajših, t. i. pravih ljudskih pevcev in godcev na eni strani in poustvarjalcev na drugi. Prostor na dvojni zgoščenki, ki jo je izdala in založila založba *Celinka*, v sodelovanju s *Kulturnim in etnomuzikološkim društvom Folk Slovenija* in *Javnim skladom RS za kulturne dejavnosti*, so dobili družinski trio *Volk Folk* iz Ilirske Bistrice, skupina *Vruja* iz Bertokov, ljudski pevci iz Luč ob Savinji, tamburaši iz Črešnjec pri Gornji Radgoni, *Zdovčeve dečke* iz Črne na Koroškem, *Palmiro* in *Rozalija Krmac* iz Čenturja v Istri, *Ljudski pevci Globoko*, Andrej Eržen (citira) in Peter Ventrdramin (bunkula) iz Ljubljane, *Rože Majave* iz Rezije, *Nediški puobi* iz Beneške Slovenije, Ančka Lazar (Vintarjeva Anica) iz Zagorice na Dolenjskem, *Fantje* s Preske na Dolenjskem, pevci iz Sel na avstrijskem Koroškem, France Roban (citre) iz Robanovega Kota, pevke *Kresnice* iz Adlešičev, *Sodevski tamburaši*, ljudski pevci *KUD Kebeľ*, Jože Režek (trstenke) iz Narapelj pri Žetalah, pevke *Trstenke* iz Podlehnik, družina Erčulj iz Zagorice na Dolenjskem, domači pevci iz Lokovca na Banjški planoti, Veronika Zajec (violinske citre) z Vidma na Dolenjskem, pevci *Paridolske korenine* iz Paridola na Kozjanskem, alpski godčevski sestav pri AFS »Ozara« s Primskovega pri Kranju, pevci in pevke *KD FS »Karavanke«* iz Tržiča in *KUD »Triglav«* s Slovenskega Javornika, ljudske pevke pri *Zvezi Slovencev* na Madžarskem iz Monoštra in Števanovcev, Andi Sobočan (cim-bale) iz Beltincev, skupina *Marko banda* iz Beltincev, ljudske pevke iz Žižkov, Micka in France Anzeljc (Petračeva) s Hudega vrha na Blokah, *Bistrške škuorke* iz okolice Ilirske Bistrice, Doro-teja Feguš (žvegla) in Katja Kojc (lončeni bas) iz Podlehnik in *Smledniški pritrkovalci*.

Po glasbeni strani je zaobjeto večglasno petje od dvo- do šest-glasja, nadalje stopničasto petje, pri katerem se intonacija iz kitice v kitico spreminja, pa basovsko povezovanje verzov in

obredno petje s pretakanjem. Na zgoščenki srečamo tudi dva primera petja in igranja hkrati, ki sodita med izročilo mlajšega nastanka, saj je po tradiciji na Slovenskem petje ločeno od inštrumentalne spremljave. Vsebinsko pester in raznolik je tudi izbor pesmi; od ljubezenskih, pripovednih, obrednih (svatbena pesem ter jurjeva, florjanova in kresna kolednica), šaljivih nap-evov, do zdravičk, pesmi pohorskega pevcev Jurija Vodovnika in takih, ki opevajo naravo, marljive čebelice, počasne mline ... Godci se oglašajo s klarinetom v B in Es, z violino, basom, istrskim bajsom, lončenim basom, diatonično in s klavirsko harmoniko, tudi s triestino, haloško žveglo, trstenkami, tam-burico, cimbalami, z oprekljem, istrskim sopelom, navadnimi in violinskimi citrami, rezijansko citiro in bunkulo in s pritrka-vanjem na cerkvene zvonove. Njihov repertoar pa zavzemajo predvsem ljudske plesne in svatbene viže.

Zaključek projekta je bila sklepna prireditev s predstavitvijo vseh, več kot 150 nastopajočih, 7. maja (2011) v Stari elektrarni v Ljubljani. Prireditev je posnela tudi *Televizija Slovenija* in jo predvajala v svojem sporedu, kar je za ljudsko glasbo velik do-godek, saj zanj za na nacionalni televiziji (žal) ni prostora!

Dvojna zgoščenka s 63 pesmimi in vižami, oziroma 159 minu-tami terenskih posnetkov in bogato opremljeno spremljevalno knjižico z 72 stranmi fotografij in opisov sodelujočih skupin in posameznikov v slovenščini in angleščini ter s spremno besedo Janeza Dovča, Jasne Vidakovič, prof. dr. Svaniborja Pettana, izr. prof. dr. Marjetke Golež Kaučič in doc. dr. Mateja Šeklija zav-zema pomembno mesto v slovenski ljudski glasbi. Zapolnila je vrzel na tem področju, saj strokovne zvočne izdaje slovenske ljudske glasbe povečini obsegajo starejše posnetke (kar je prav tako potrebno in pomembno), manjkajo pa »sodobni« prime-ri. Te na strokovni ravni ponuja pričujoča zgoščenka, ki pred-stavlja podobo slovenske ljudske glasbe danes, torej izbor »pra-vih« ljudskih pevcev in godcev in tistih, ki se z ljudsko glasbo srečujejo iz druge roke; v bolj ali manj izvirni, nespremenjeni obliki, podedovani od svojih prednikov. Pričujoča zgoščenka je lahko pripomoček pri vzgojno-izobraževalnem delu in je na-menjena tako strokovni kot tudi ljubiteljski javnosti, hkrati pa kliče po nadaljevanju, saj je na Slovenskem še veliko pevcev in godcev, ki si po glasbeni strani pa tudi po vsebinskem reperto-arju zaslužijo mesto na tovrstni zgoščenki.